

# **FRAMTIDENS SKOLA I** **SIGTUNA KOMMUN**

-ETT SKOLUTVECKLINGSPROGRAM FÖR  
SIGTUNA KOMMUN

© Sigtuna kommun  
[Klicka och skriv tryckinformation]

## Förord

Detta är ett program som anger vad som är viktigt för utvecklingen av grundskolan och gymnasieskolan i Sigtuna kommun. En tydlig och hållbar satsning på kunskap, delaktighet, trygghet och organisation ska senast 2015 ge Sigtuna kommun en plats bland de bästa skolkommunerna i Sverige.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visar att framgångsrika skolkommuner har en samsyn om mål och inriktning för verksamheten och att de politiska partierna i dessa kommuner är enade om övergripande mål och strategier. För att ge stabilitet och långsiktighet är detta program framarbetat i en blocköverskridande referensgrupp bestående av ledamöter från Barn- och ungdomsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden med assistans från Ulf P. Lundgren, Uppsala Universitet. I referensgruppen har Socialdemokraterna (S), Miljöpartiet (MP), Centerpartiet (C) och Folkpartiet (FP) varit representerade.

Utbildningspolitik handlar alltid om visioner. Visioner som är grundade dels i en värdegrund och dels i en kunskap om historia och nutid. Om framtiden vet vi föga, men vi kan se utvecklingslinjer och framförallt kan vi påverka framtiden. Visioner kan bli verkliga. Det är vad utbildningspolitik ytterst handlar om.

Detta program uttrycker visioner i form av mål och riktlinjer. Det tar sin utgångspunkt i beskrivningar och analyser av hur skolan i Sigtuna kommun fungerar och når resultat. Dessa analyser, om skolans organisation och resultat, har tolkats utifrån en värdegrund som handlar om alla människors lika värde och möjligheter.

Skolan är en del av samhället. Att växa upp i ett samhälle innebär att arva grundläggande värden, kunskaper, språk, kultur och regler. Skolan ger tillsammans med familjen detta arv. Samtidigt är utbildning också en förberedelse för framtiden, en förberedelse för utveckling och förändring.

När samhället förändras och ny kunskap utvecklas krävs kreativitet och fantasi för att hitta tillämpningsområden och skapa nya uppfinningar och produkter. Framtidens arbetsmarknad kommer, liksom dagens, att kräva förmågan att lösa problem och att lära och tillämpa ny kunskap. Ett livslångt lärande förutsätter en vilja att kritiskt pröva sina ställningstaganden och kunskaper liksom acceptans för oliktankande. Det är därför bra med en mångfald av kommunala och fristående skolor med olika inriktningar.

Detta skolutvecklingsprogram förpliktigar och höjer förväntningar på alla, elever, lärare, skolledare/tjänstemän, politiker, föräldrar och kommuninvånare. Tillsammans kan vi skapa en skola som ger våra barn och ungdomar de bästa förutsättningar att klara sig i vuxenlivet och arbetslivet.

Sigtuna kommun ska skapa framtidens skola, en skola där varje elev ständigt möts av nya utmaningar och får det stöd som krävs för att nå sina drömmars mål.

Sigtuna, 2012-03-19

För Socialdemokraterna: Lola Svensson och Ibrahim Khalifa

För Miljöpartiet: Nathalie Luna Persson

För Centerpartiet: Lars Andersson

För Folkpartiet: Pernilla Bergqvist

## Innehåll

1	Skolan i en föränderlig värld .....	5
2	Vision.....	7
3	Kunskaper.....	8
4	Trygghet, inflytande och delaktighet.....	10
5	Arbetsgivarpolitik.....	11
6	Det fortsatta arbetet mot 2015 .....	12
6.1	Att leda rätt .....	12
6.2	Lyfta fram kompetenta lärare.....	12
6.3	Höga förväntningar oavsett förutsättningar.....	13
6.4	Systematisk uppföljning och återkoppling .....	14
6.5	Fungerande relationer.....	15
6.6	Tydlig ansvarsfördelning.....	15
6.7	Fånga upp barn och elever i behov av särskilt stöd.....	16
6.8	Samsyn om mål och inriktning för verksamheten.....	16
6.9	Förstärkta förutsättningar .....	17

# 1 Skolan i en föränderlig värld

Sigtuna, Sveriges första stad, grundades år 970 av Erik Segersäll. Som en mötesplats och som ett centrum för den nya kungamakten har Sigtuna sedan utvecklats till det moderna mötes- och logistikcentrum som kommunen är idag.

I historieböckerna beskrivs det moderna samhällets framväxt bland annat utifrån två industriella revolutioner. Den första inträffade under 1700-talet i England med en reformering av jordbruket och tillkomsten av nya uppfinningar. Framförallt var det utvecklingen av vävmaskinen respektive ångmaskinen som gav grunderna för industriell utveckling. Ångkraften innebar utvecklandet av sjöfart och att våra järnvägar blev till. I sin tur ledde det till en utvecklad handel. Dessa förändringar spreds vidare under 1800-talet.

Den andra industriella revolutionen är en följd av nya tekniska uppfinningar som mot slutet av 1800-talet leder till djupgående ekonomiska och kulturella förändringar. Kunskapen om elektricitet och magnetism innebar att nya energikällor såg dagens ljus. Förbränningsmotorn gjorde det möjligt att utveckla bilen. Telefoni innebar nya möjligheter liksom utbyggnaden av elnätet. I Sigtuna kommun restes Sveriges första telegrafstolpe. Med denna som utgångspunkt byggdes en kommunikationslänk mellan Uppsala och Stockholm.

Förändringen från ett jordbrukssamhälle till ett industrisamhälle var omvälvande, med stora befolkningsförändringar och förändringar av levnadsvillkor. En arbetsmarknad växte fram där arbete blev ett lönearbete. Utbildning blev allt viktigare för en plats på arbetsmarknaden och lön började sättas i förhållande till utbildning. Kraven på demokratiska styrelseformer blev allt starkare. I Sverige fick vi allmän rösträtt 1919 och första gången den tillämpades var i valet 1921. Att utveckla och försvara demokratin blev en del av målen för den allmänna skolan. Mål som i skuggan av det andra världskriget kom att ytterligare stärkas.

Den första skolan i Sigtuna - Husby skola – är från 1697 och anses också vara Sveriges första fasta folkskola. Under 1900-talet byggdes ett omfattande skolväsende upp i Sverige. Skolan blev en viktig del i byggandet av välfärdssamhället. Under sextioalet och framåt genomfördes omfattande reformer med utbyggnaden av nioårig grundskola, treåring gymnasieskola och vuxenutbildning. Dessa reformer svarade mot olika ekonomiska, sociala och kulturella förändringar.

Beslutet att bygga Arlanda flygplats gav kommunen ett viktigt landmärke och en kraftfull tillväxtmotor för att utveckla såväl kommun som näringsliv. Flygplatsen byggdes i flera steg och öppnades officiellt 1962. Detta skedde fjorton år efter Riksdagens beslut att anlägga en storflygplats vid Halmsjön.

Från sjuttioalet och framåt kan vi se framväxten av en tredje industriell revolution. Utvecklingen av elektroniken har inneburit omfattande förändringar av arbetsliv och samhällsliv. Till den tidigare infrastrukturen med järnvägs-, telefon-, el- och vägnät kommer nu elektroniska nät. Med dessa förändringar tättnar olika ekonomiska, sociala och kulturella relationer. Resandet till och från Arlanda växer explosionsartat under åttio- och nittioalet. De olika delar som ingår i en produkt kan vara producerade vid fabriker i helt olika delar av världen. Ekonomiska förändringar får globala konsekvenser. Hur samhällen utvecklas påverkar miljö och levnadsvillkor globalt. Världen är inte längre uppdelad i två block. Motsättningar och konflikter är både lokala och globala.

Denna förändrade värld ställer nya krav på skolan och skolans mål, innehåll och ansvar. Den teknik som nu finns innebär att information i form av texter, bilder och ljud är åtkomliga på ett helt annat sätt än tidigare. Att varje lärare har en egen dator är en självklarhet. Varje elev kan ha tillgång på ett helt bibliotek av böcker, artiklar, bilder, ljudinspelningar och filmer. All denna information är inte kunskap. Detta innebär att det blir viktigt att kunna kritiskt granska och förstå information. Läroboken har alltid varit i centrum för skolans arbete. Det kommer den säkert att vara även i framtiden, men läroboken kan nu ha olika former och utseenden och fort uppdateras.

Sigtuna kommun har ett näringsliv som är varierat och som förändras med den nya tekniken. Ett nytt handlingsprogram för kommunens näringsliv håller på att formos. Det handlar om att utveckla en lyhördhet för näringslivets behov utifrån en ökad förståelse för vår omvärld och de krav som kommer att ställas i framtiden. Utvecklingen av skolan är en del av att möta nya krav. De nya kunskaper som nu krävs är viktiga att lära i det sammanhang där de blir meningsfulla för ett framtida liv. Entreprenörskap är och förblir en viktig del. Att lägga en solid grund för fortsatt lärande är avgörande för ett kommande vuxenliv.

Det miljöprogram som finns för Sigtuna kommun handlar om både det lokala och det globala ansvaret. Kunskap om ett hållbart samhälle grundläggs tidigt i skolan. Det är en förutsättning för ansvaret för vår gemensamma miljö. Många gånger är barn och ungdom kanske den starkaste resursen i att värna miljön och att sprida kunskap om miljöarbete och skapandet av ett hållbart samhälle.

Vi lever i ett tekniskt avancerat och komplext samhälle, där en rad olika val ska göras vilka kräver information och kunskap. Skolan kan aldrig ge all den kunskap som barn och unga behöver. Det är därför viktigt att utforma olika perspektiv, som ger en bra grund för att förstå omvärlden. Skolarbete skall bidra till att utveckla kreativa och självständiga människor med goda kunskaper.

## 2 Vision

**Barn och ungdomar i Sigtuna kommuns skolor ges de bästa möjliga förutsättningarna att utveckla sina kunskaper och förmågor för att möta framtiden i en globaliserad värld.**

Om framtiden kan vi inte veta, men ändå kan framtiden anas och framtiden kan skapas. Vår omvärld förvandlas snabbt och därmed förändras livsvillkor och arbetsmarknad. Dessa förändringar ställer krav på kunskap och förmåga. Även om framtidens kunskaper inte till alla delar kan förutses finns vissa grundläggande kunskaper som kommer att behövas. Förmågan att läsa och uttrycka sig i ord, tal och bild är en förutsättning för att kunna erövra annan kunskap. Att kunna räkna och förstå grundläggande matematik är en annan förutsättning, då matematiken finns i allt omkring oss.

Att lära dessa grundläggande kunskaper måste ske på ett sådant sätt att kunskapen också väcker nyfikenhet och intresse. För barn är erövrandet av ord och av siffror något som väcker glädje. Detta lärande måste stimuleras tidigt och följas så att intresset inte avtar. Ska skolan ge de bästa möjliga förutsättningarna måste också den tidiga läs-, skriv-, räknings- och bildundervisningen följas och ständigt utvecklas.

Ett alltmer globalt samhälle ställer krav på språkkunskaper. Ett näringsliv som arbetar på en internationell marknad har behov av språkkunniga medarbetare. Sigtuna kommun har elever med många olika modersmål. Detta är en tillgång som måste tillvaratas. Möjligheten att lära ett andra språk ska intensifieras och gymnasieskolan bör skapa förutsättningar för fördjupade språkstudier.

Att kunna verka i samhället kräver att varje medborgare har en stark och trygg värdegrund. Det demokratiska samhället, som värnar om yttrandefrihet och varje människas unika värde, måste formars i skolan. Värdegrunden är inte bara något som undervisas om. Värdegrunden, som utgår ifrån principerna om alla människors lika värde, demokrati, jämlikhet och tolerans, är det som hela skolans verksamhet vilar på.

Sigtuna kommuns skolor ska vara bland de bästa skolorna i Sverige. Vi ska ligga i framkant när det gäller att ge möjligheter för lärare att vidareutveckla sitt arbete genom försöksverksamhet och fördjupade studier inom olika ämnesområden samt inom pedagogik och didaktik.

Kunskaper, kreativt skapande, experiment och forskning möjliggör de nya revolutionerande upptäckter, prestationer och insikter som krävs för att bygga Sigtuna kommun och Sverige starkt och konkurrenskraftigt. För att skapa ett tryggt, kreativt klimat i ett globaliserat, heterogent samhälle krävs mod, god samarbetsförmåga, konstruktiv konfliktlösning och en positiv vilja att möta en föränderlig framtid.

### 3 Kunskaper

**Alla elever ska stimuleras att nå, eller överträffa, sina kunskapsmål i alla ämnen, utifrån höga förväntningar och egna individuella möjligheter.**

Skolans uppdrag är att ge varje elev goda förutsättningar för att kunna växa in i och delta i samhällslivet. Detta är ett omfattande och komplicerat uppdrag som innebär att utvecklas i, och med, kunskaper, värden och goda vanor.

Alla barn och unga vill och kan lära, därför måste alla elever få möjlighet att utifrån höga förväntningar, nå sina kunskapsmål baserade på de nationella styrdokumentet. Alla elever, även de mest studiemotiverade och begåvande, ska ständigt få nya utmaningar att utvecklas.

Höga förväntningar på elever, lärare och skolläring, och på deras prestationer, gynnar skapandet av goda inlärningsmiljöer. Att var och en i skolan vet vad som förväntas av den egna insatsen skapar trygghet, vilket är en bra grund för inläring. Med fokus på kunskapsuppdraget, med höga förväntningar på engagemang och målmedvetenhet skapas i skolan en kultur för ständig strävan och förbättring.

Arbetet i skolan innebär att förvärva och utveckla kunskaper och förmågor. Alla elever har olika förutsättningar och erfarenheter. Genom att möta varje elev i dennes situation kan man med rätt insatser påverka elevens självuppfattning och uppfattning om skolan samt öka elevens självförtroende och välmående. I de fall där särskilt stöd behövs ska det finnas ett inkluderande synsätt där förhållningssättet är att det särskilda stödet i första hand ska ges i klassrummet.

Tidig språkutveckling ska stå i fokus för alla elever, från elever som behöver språkstöd till elever som vill utöka sina kunskaper och läsa i språkprofilsklass. Språk och lärande hör ihop. För att möta framtiden är det viktigt att varje barns unika möjligheter tas till vara. Barn från olika kulturella miljöer och med olika modersmål möts i kommunen. Elever med annat modersmål än svenska ska erbjudas och uppmuntras delta i modersmålsundervisning och studiehandledning då det stärker såväl måluppfyllelsen som den kulturella identiteten. I ett alltmer globalt samhälle är dessa elever en resurs som måste tas till vara och utvecklas. En väl fungerande modersmålsundervisning och studiehandledning är nycklar till måluppfyllelse.

För att utbildningen ska kunna nå alla måste skolan vara tydlig och konsekvent inte minst när det gäller regler och krav. Det är viktigt att detta arbete hela tiden får stå i fokus för såväl lärare som elever. Lärandet skall vara lustfyllt och syftet med kunskapsinhämtande ska vara tydligt och stimulera till studier. Eleverna ska också stimuleras till fortsatta studier, vilket är gynnsamt för såväl den enskilda eleven som Sigtuna kommun.

I Sigtuna kommun är Naturskolan, Experimentskafferiet och Kulturskolan exempel på viktiga verktyg i arbetet med att utveckla måluppfyllelsen i skolan. Elever lär på olika sätt. Att kombinera olika framställningar och gestaltningar underlättar olika sätt att lära. För att detta skall ske är det viktigt att utveckla förmågan att lösa problem och stimulera barns och ungas nyfikenhet. Entreprenörskap är därför också ett viktigt perspektiv i skolarbetet.



De elever som börjar skolan 2012 kommer ut i arbetslivet omkring år 2030. De kommer sedan, med nuvarande pensionsålder, att arbeta fram till år 2071. Hur samhället då ser ut vet vi mycket lite om. Vi kan dock utgå från att i det kommande arbetslivet kommer alla att behöva utbilda sig för nya uppgifter och uppdrag. Detta kräver att skolan dels ska ge grundläggande kunskaper och förmågor, dels skapar goda vanor och intressen för att utveckla och vidga sitt vetande.

För att klara skolans uppdrag är det nödvändigt att målen är tydliga och kommunicerbara. Eleverna och vårdnadshavarna ska veta vilka målen är och vilka krav de innebär. Skolan måste ha verktyg för att kunna mäta, följa upp och utvärdera hur väl målen nåtts. Resultaten från skolarbetet, såväl på skolnivå som för varje elev, ska redovisas för elever och vårdnadshavare. För att nå målen är det viktigt att både elev och vårdnadshavare känner sig delaktiga i skolarbetet och väl informerade. Regelbunden och konstruktiv feedback ökar elevernas känsla av kontroll, vilket förbättrar studiemotivationen samt ger dem något att arbeta vidare med och möjlighet att fortsätta utvecklas. När skolans och inläringens syfte framgår tydligt kan eleverna förstå sitt arbete och sätta det i ett meningsfullt sammanhang. Motivationen att lära ökar.

Läroplanerna är nationella styrdokument. Varje kommun har ansvaret för att läroplan och kursplaner följs och att målen nås. Varje skola ska i en lokal arbetsplan ange hur läroplanens och kursplanernas mål har preciserats i förhållande till betygsriterier. Detta arbete ska tydligt ledas av rektor. Uppföljning och utvärdering av målen ska leda till utveckling av skolans verksamhet. Det är därför viktigt att rektor har pedagogisk utbildning och erfarenhet. Rektors pedagogiska arbete har en avgörande betydelse för både elevernas och skolans resultat.

Idag har informations- och kommunikationstekniken (IKT) utvecklats så att den kan utnyttjas i undervisningen. Den ger möjligheter att utveckla elektroniskt baserade läromedel och bibliotek. Multimediala tekniker som digitalt stöd leder till nya möjligheter i lärandet och för att möta den digitala utvecklingen i samhället ska elever, lärare och skolor utrustas med teknik för modern och effektiv inläring.

Ett lärande som utgår från elevens egna intressen och lärstilar har bästa förutsättningar att ge bra resultat. Profilklasser inom såväl språk, kultur, idrott som olika vetenskapliga inriktningar, skall uppmuntras. Utifrån denna syn på eleven och dennes lärande måste lärarnas klassrumsfärdigheter fortsätta att utvecklas. Ett kontinuerligt samarbete med universitet och högskolor ska bidra till att lärarna följer kunskapsutvecklingen, att pedagogiken utvecklas och att eleverna uppmuntras till vidare studier. Detta bidrar även till att harmonisera övergången från gymnasiet samt att avdramatisera universitetsvärlden.

## 4 Trygghet, inflytande och delaktighet

**Alla elever i Sigtuna kommuns skolor ska må bra, ha rätt till inflytande och uppmuntras vara delaktiga i sin skolsituation.**

En elev som har inflytande över sitt eget lärande har också goda förutsättningar att nå målen.

Alla elever ska ha rätt till stöd och stimulans i skolarbetet och få utvecklas utan att hindras av traditionella könsroller och normer. Det gäller såväl elever med särskilda intressen och förmågor som elever med olika svårigheter.

Skolans demokratiuppdrag ska leda till en arbetsmiljö som genomsyras av delaktighet, ansvar och jämlikhet. Återkoppling av beslut till eleverna, i processer där eleverna varit delaktiga, är av största vikt.

En förutsättning för allt lärande är att eleven känner sig trygg i skolmiljön. Lugn och ro i klassrummet liksom gott kamratskap på skolgården är en förutsättning för en lärande miljö. Att främja kamratskap och goda sociala förmågor är att utveckla resurser som eleverna bär med sig igenom hela livet. Hög vuxennärvaro, exempelvis genom fritidsledare, skolvärdinnor eller samarbete med ideella föreningar, ger goda förebilder och lägger grunden för att barn och unga ska kunna tillägna sig och utveckla de sociala förmågorna.

Ett väl genomfört arbete kring likabehandling och grundläggande värderingar är nödvändiga faktorer för att skapa ett gott klimat i skolan. Nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling ska råda på samtliga skolor i kommunen. Genusarbete liksom arbete med att respektera olika individers bakgrund och livsvillkor är grundläggande.

Det är viktigt att förstå att skolan är elevens arbetsplats på samma sätt som den är lärarnas. Som på alla andra arbetsplatser är också en lugn, god och näringsriktig måltidsupplevelse en viktig faktor för att kunna arbeta effektivt under hela skoldagen. Genom att lärare och annan skolpersonal åter tillsammans med eleverna kan upplevelsen ytterligare förstärkas och bidra till ett större lugn vid måltiderna, samt en ökad känsla av samhörighet.

En fungerande och närvarande elevhälsa samt specialpedagogiska resurser ska finnas på varje skola i syfte att stödja eleverna i deras utveckling. Resurser skall fördelas så att elevers olika behov kan tillgodoses samt att måluppfyllelsen vid kommunens samtliga skolor stöds.

## 5 Arbetsgivarpolitik

**Sigtuna kommun är en attraktiv arbetsgivare som respekterar och stödjer det professionella kunnandet genom att skapa goda möjligheter till utveckling, delaktighet och inflytande för medarbetarna.**

Lärarens förmåga att bedriva undervisning är den enskilt viktigaste faktorn för hur eleven lyckas. Behöriga lärare som får möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll är därför en nyckel till framgång i arbetet för hög måluppfyllelse. Lärare ska ha möjligheter att växa i sin yrkesroll genom att delta i utvecklingsarbete och kompetenshöjande verksamheter. Införande av utvecklingstjänster eller på andra sätt breddade pedagogiska karriärvägar blir ett viktigt sätt att locka till sig och behålla de allra skickligaste lärarna.

En individuell och differentierad lönesättning uppmärksammar och synliggör bra och entusiasmerande lärare som når upp till målen och förbättrar kunskapsresultaten utifrån förutsättningarna. Bra lärare ska ha bra betalt.

Lärares delaktighet och inflytande över den egna verksamheten är nödvändiga förutsättningar för skolutveckling. För detta krävs ett gott samverkansklimate, med elevernas kunskapsmål som utgångspunkt, mellan arbetsgivare och arbetstagare på varje arbetsplats. Det kräver också en synlig och aktiv pedagogisk ledning.

Arbetsgivaren ska därför möjliggöra ett tydligt och fungerande ledarskap, där rektor tar rollen som pedagogisk ledare på skolan och där lärarna utövar ett tydligt ledarskap i klassrummet. Rektor har en nyckelroll i skolans förbättringsarbete för ökad måluppfyllelse. Det är därför viktigt att rektorerna vid kommunens skolor får möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll.

Möjligheten till kunskapsutbyte mellan skolor i kommunen, är ett viktigt professionellt verktyg för skolutveckling. Det kollegiala lärandet inom och mellan skolor behöver ges möjlighet att utvecklas. Samarbetet med omkringliggande universitet kan också spela en viktig roll för utvecklandet av den professionella kunskapen och för verksamheten i stort.

Arbetsmiljön i skolan ska vara den bästa. För att skolan som arbetsplats ska attrahera kvalificerad personal måste den vara stimulerande, flexibel och med möjlighet för den enskilde att påverka.

## 6 Det fortsatta arbetet mot 2015

I det följande presenteras en plan för hur måluppfyllelse inom de ovan angivna områdena skall utvecklas och följas. Utgångspunkterna för att tydliggöra inriktningen bygger på forskning och utvärderingar. Sveriges kommuner och landsting (SKL) genomförde 2009 en omfattande studie (Framgångsrika skolkommuner) kring vad som utmärker de kommuner som har riktigt goda resultat inom skolan. I studien ingick också ett antal kommuner som utifrån aktivt arbete kraftigt har förbättrat sina resultat. Denna studie har gett en rad konkreta slutsatser. Vidare ligger SKL:s öppna jämförelser till grund för en nulägesanalys av skolan i Sigtuna kommun. Det är bland annat genom dessa jämförelser kommunen avser att följa de förbättringssteg som kommer att ske utifrån detta program. Därtill har utbildningsvetenskaplig forskning legat till grund för de ställningstaganden som här presenteras.

Här nedan presenteras åtgärds punkter baserade på SKL:s faktorer för en framgångsrik skolkommun.

### 6.1 Att leda rätt

Ett tydligt ledarskap innebär att politiken tar ansvar för resultat och resurser. Skolförvaltningen präglas av en aktiv förvaltningschef som följer upp måluppfyllelse och resultat, samt skapar förutsättningar för rektorerna att ta ett aktivt pedagogiskt ledarskap vid sina skolor. Ett gott samarbete mellan rektorer, med en känsla av gemensamt ansvar för skolan i kommunen ligger också i begreppet att leda rätt.

Framtagandet av ett skolutvecklingsprogram är en del i arbetet med att skapa bodelning mellan politik och förvaltning i Sigtuna kommun. Genom ett brett förankrat och politiskt beslutat skolutvecklingsprogram kan de politiska nämnderna lägga ett övergripande och tydligt uppdrag till kommunens skolförvaltningar vilka sedan har att genomföra programmets innehåll utifrån professionens utgångspunkter och arbetssätt.

- Samtliga rektorer ska ha en utvecklingsplan för fortbildning och utveckling av ny kompetens.
- Rektorerna skall vara närvarande och tydliga ledare på sina skolor och hela tiden bidra till bättre måluppfyllelse och trygga skolmiljöer, därför ska administrativ personal avlasta rektorernas arbetsbörda.
- Rektorerna ska besöka lektioner och därigenom bidra aktivt till att utveckla lärarnas klassrumsfärdigheter.
- Tidsbegränsade förordnanden införs för rektorer vars förlängning prövas mot resultaten. Alla rektorer ska ha pedagogisk kompetens.

### 6.2 Lyfta fram kompetenta lärare

Att lyfta fram kompetenta lärare innebär att alla lärare skall få möjligheter att utvecklas. Detta arbete ska stödjas av systematiskt kollegialt lärande, strategisk kompetensutveckling och en lönemodell som stödjer utveckling. Arbetsorganisation skall ta tillvara styrkorna hos varje enskild lärare.

- Sigtuna kommuns gällande lönekriterier för lärare syftar till att på ett tydligt sätt premiera goda undervisningsinsatser och lärare som har förmågan att generera goda resultat hos eleverna. Det finns en viljeinriktning hos Sigtuna kommun att stärka premieringen av goda insatser, duktiga lärare och utmärkta klassrumsfärdigheter.
- Den individuella lönesättningen ska användas för att i ökad utsträckning premiera bra och entusiasmerande lärare som når upp till målen och förbättrar kunskapsresultaten utifrån förutsättningarna.
- Utmärkelser i form av stipendier och stimulanser för kunskap och resultatförbättring ska inrättas för att lyfta fram framgångsrika lärare.
- En omfattande pedagogisk utveckling och fortbildning av personalen där en dator till varje elev och lärare ingår är en av de viktigaste beståndsdelarna i att lyfta kunskapsresultaten.
- Alla lärare ska vara behöriga i de ämnen de undervisar och ha lärarelegitimation.
- Alla lärare ska kontinuerligt erbjudas fortbildning som syftar till bättre måluppfyllelse hos eleverna.
- Alla lärare ska vara bra lärare och motiverade inför sina arbetsuppgifter, därför ska en omställningsfond inrättas för lärare som behöver byta yrke.
- Lärarna ska lära av varandra genom att det skapas mötesplatser och gemensamma aktiviteter.
- Alla medarbetare skall ha en individuell utvecklingsplan med tydliga mätbara mål samt aktiviteter t ex kompetensutveckling för att nå målen.

### 6.3 Höga förväntningar oavsett förutsättningar

Höga förväntningar oavsett förutsättningar – skall finnas på alla platser och nivåer i organisationen. Lärare och elever, vårdnadshavare och barn, skolledare, skolchef och skolpolitiker måste alla ha högt ställda förväntningar på sig själva och på varandra för att eleverna ska kunna nå utmärkta resultat.

En förutsättning för att eleven ska nå resultat är att lärare, vårdnadshavare och eleven själv förväntar sig kunna nå resultat. På samma sätt gäller att rektor måste ha förväntningar på sin personal för att lärarna skall kunna nå goda resultat med eleverna. På detta sätt kan en positiv spiral av höga, goda förväntningar på lärande byggas upp.

- Skolan i Sigtuna kommun ska arbeta aktivt med attityder och värdering som handlar om att ha höga förväntningar.
- De höga förväntningarna ska tydliggöras för både elev och vårdnadshavare.
- Alla elever, även de mest studiemotiverade och begåvade, ska ständigt få nya utmaningar för att utvecklas.
- Tidig språkutveckling skall stå i fokus för alla elever, från elever som behöver språkstöd till elever som vill utöka sina kunskaper och läsa i språkprofilsklass.

- Flerspråkiga elever är en tillgång för samhället och en utvecklad modersmålsundervisning samt bättre tillgång på studiehandledning ska ge enskilda elever och kommunens skolor kunskapsfördelar.
- Barn och unga måste få behålla sin nyfikenhet och tillåtas vara kreativa. Exempelvis skall samarbete med Naturskolan, Experimentskafferiet och Kulturskolan uppmuntras.

## 6.4 Systematisk uppföljning och återkoppling

Systematisk uppföljning, utvärdering och återkoppling innebär att det finns ett sammanhållet och genomtänkt uppföljnings- och utvärderingsprogram. Den kommunala styrningen av skolan innebär att säkerställa att de nationella målen uppnås. Detta sker genom att nationella samt lokala utvärderingar nyttjas för att fördela resurser och utveckla kompetens. Varje lärare och skolledare måste veta hur eleverna klarar uppsatta mål för att kunna ge det stöd som behövs för elevens utveckling. Med fungerande systematisk uppföljning och återkoppling kan den politiska ledningen ställa krav på resultaten, utan att detaljstyra genomförande och verkställighet.

Ett sammanhållet utvärderingssystem skapar såväl överblick som trygghet för skolan i kommunen och för det ständigt pågående arbetet med att systematiskt utveckla kvaliteten i verksamheten. För rektorerna är det av största vikt att ha stöd och vägledning i vad som ska rapporteras, vad som ska återkopplas och på vilken nivå förväntningarna på resultat ligger.

Det finns en vilja inom Sigtuna kommun att öppet redovisa statistik och kvalitativa data från alla skolor i kommunen. På detta sätt kan medborgarna göra underbyggda och kloka val, och kommunens skolor stödja varandra i att driva utvecklingen av lärandet.

- Varje elev ska ha en utvecklingsplan som revideras en gång per termin, som tydligt visar hur eleven ligger till både mot kunskapsmålen och mot sina egna uppsatta mål, samt vad som förväntas av skolan, eleven och hemmet för att nå framtida mål.
- Utvecklingssamtal i samtliga årskurser skall genomföras tidigt under respektive termin.
- Elevernas förmåga att läsa och förstå text ska prövas i alla årskurser så att enskilda elever och verksamheter omgående får det stöd som behövs för att klara sig vidare i skolan på ett bra sätt.
- Statusen på kunskap och resultatförbättringar skall höjas genom att exempelvis ge stipendier och stimulanser av olika slag.
- Alla skolor skall redovisa sina resultat öppet samt delta i jämförelser och utvecklingsprojekt.

## 6.5 Fungerande relationer

Fungerande relationer skapar möjlighet till tydliga organisationer med fungerande rollfördelning. En verksamhet med fungerande relationer, på alla nivåer, kan också lägga kraft och engagemang i lärande och resultatutveckling istället för att lägga motsvarande kraft på att skapa arbetsro och lösa konflikter.

Värdegrundsarbetet är en viktig förutsättning för tryggheten i skolan. Det är inte ett arbete som får brytas ut och leva sitt egna liv. Skolans värdegrund måste genomsyra varje ämne och varje möte mellan elever, lärare och annan personal i skolan.

- Samtliga skolor ska ha tydliga ordningsregler som alla i skolan, elever såväl som personal, förpliktigar sig att följa.
- Bildandet av elevorganisationer såsom elevkår och elevråd ska uppmuntras och stödjas i sin verksamhet.
- Elevdemokrati ska främjas i alla led. En ökad elevdemokrati ger eleverna ansvar och inflytande över sin egen skolsituation och utbildning samt leder till ett större engagemang och motivation.
- ”Lärlösa lektioner” får inte förekomma och antalet håltimmar under skoldagen ska minimeras.
- Det ska råda nolltolerans mot mobbning och stök i skolan, om det ändå sker ska varje fall av mobbning och skolk börja utredas inom ett dygn.
- All personal inom skolan ska genom anmälningsplikt omedelbart ha skyldighet att rapportera alla former av misstänkta övergrepp, mobbning eller annan kränkande behandling.
- Skolan ska ha rätt att flytta mobbare och det skall även finnas möjlighet för en elev som upplever sig mobbad att få byta skola.
- Vuxennärvaron på kommunens skolor ska öka.
- Ett kontinuerligt samarbete med universitet och högskolor ska utvecklas och uppmuntras.
- Kommunikationen mellan skola och vårdnadshavare ska förbättras.
- Möjligheten till kunskapsutbyte mellan skolor i kommunen ska utvecklas.
- Samarbetet med det lokala näringslivet och dess organisationer ska utvecklas ytterligare för att stärka relationen skola – arbetsliv samt för att öka intresset för företagande och entreprenörskap.

## 6.6 Tydlig ansvarsfördelning

Tydlig ansvarsfördelning innebär tydligt formulerade uppdrag. Därigenom kan olika delar av organisationen såväl ställa krav som finna stöd i varandra. En väl utvecklad och fungerande delegationsordning bidrar till att beslut fattas på en nivå så nära det aktuella ärendet som möjligt.

Den nu gällande skollagen ger rektor ett brett mandat när det gäller att utforma och leda organisationen för den egna verksamheten. Det är en ständigt pågående process

att arbeta för att organisationen vid varje tidpunkt ska vara optimalt utformad för att möjliggöra lärande och stödja utmaningar. För att bygga en lärande organisation krävs att roller och befogenheter liksom förutsättningar och förtroenden är tydliga och uttalade.

- Lärarna skall kunna ägna mer tid till undervisning och pedagogisk utveckling genom att annan personal tar över mer av de administrativa uppgifterna.
- Eleverna skall ha tillgång till kompetent studie- och yrkesvägledning.

## 6.7 Fånga upp barn och elever i behov av särskilt stöd

Fånga upp barn och elever i behov av särskilt stöd betyder att verksamheterna arbetar systematiskt med mätstationer och kunskapskontroller för att fånga upp elever som behöver stöd i sitt lärande. Det är också viktigt att det finns beredskap och kunskap att sätta in insatser för dessa elever. Elevhälsan och ett inkluderande arbetssätt är betydelsefullt för måluppfyllelsen för alla.

Att elevhälsan är en integrerad del i skolans verksamhet och en, för rektor, tillgänglig resurs, är en förutsättning för att kunna upptäcka och stötta elever i ett tidigt skede innan problem uppstår och förvärras. Det är också viktigt att alla i skolan har en kunskap om vilket stöd som finns att få från elevhälsan. En nära och tydlig samverkan mellan skola och socialtjänst bidrar också till att stärka kommunens möjlighet att möta specifika behov.

- Alla elever ska garanteras rätt till hjälp med läsläsning i skolan.
- En nolltolerans mot att elever lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet införs och ska uppnås genom tidiga insatser och lovskola för alla elever som inte klarar målen redan från årskurs 6.
- En aktiv studievägledning ska ges, där ett individuellt anpassat program för elever med behov av stödåtgärder tidigt kan utformas.
- Det ska finnas ett inkluderande synsätt där förhållningssättet är att det särskilda stödet i första hand ska ges i klassrummet.
- Alla elever har rätt att må bra och känna sig trygga i skolan, därför skall elevhälsan utökas och finnas på plats med professionell personal på alla kommunens skolor.

## 6.8 Samsyn om mål och inriktning för verksamheten

Samsyn om mål och inriktning för verksamheten innebär att de politiska partierna enas om övergripande mål och strategier för skolan. På samma sätt måste det finnas en samsyn inom tjänstemannaorganisation, vilken omfattar lärare, skolledare, skolchef och övrig personal verksam inom skolans område.

Syftet med programmet ”Framtidens skola i Sigtuna kommun” är att det ska utgöra en gemensam plattform för hela tjänstemannaorganisationen. Genom en bred och långsiktig politisk överenskommelse finns förutsättningar för att tydligt teckna en målbild som förvaltning och varje skola kan arbeta utifrån.



Genomförandet av ”Framtidens skola i Sigtuna kommun” kräver också att det i förvaltningen finns en tydlig förmåga och kompetens att arbeta med de åtgärder och insatser som programmet anger.

## 6.9 Förstärkta förutsättningar

Förstärkta förutsättningar avser framför allt aktiviteter och frågor kring resursfördelning, skolgårdar, lokaler och skolmåltiden. I Sigtuna kommun vet vi att en helhetssyn på eleven och dennes situation bidrar till förbättrade studieresultat. Därför är det också angeläget att resursfördelningssystem, lokaler och skolans fysiska utformning, transporter och andra undervisningsnära insatser är utformade så att arbetet med förbättrad måluppfyllelse understöds.

- Alla klassrum skall utrustas med modern teknik så att pedagogiken och inläringen kan svara upp mot dagens och framtidens kompetenskrav.
- Elever är olika och kräver olika resurser. Den socioekonomiska viktningen vid fördelning av resurser skall öka.
- För att öka tryggheten i skolmiljön och minska förstörelsen kan kameraövervakning införas både inom- och utomhus i de kommunala 7-9-skolorna och utomhus på alla övriga kommunala skolor.
- För att elever och personal ska kunna nå goda resultat krävs trivsamma, trygga och anpassade lokaler, därför ska upprustningen av kommunens skolor fortsätta.
- Eleverna skall orka med hela skoldagen, därför ska kvaliteten på skolmaten förbättras och andelen mat som är ekologisk och närproducerad ska successivt öka. Skolmåltiden behöver också schemaläggas tidsmässigt med hänsyn till hela skoldagen.
- Skolgårdarna skall rustas upp och göras mer spännande, trygga och fyllas med pedagogiskt innehåll.